

Izhaja vsak ponedeljek
in četrtek zvečer.

Stane za celo leto 15 L.,
za pol leta 8 L., za četrť
leta 4 L. Za inozemstvo
celo leto 20 L.

Na naročila brez
dopolne naročnine se
ne oziramo.

Odgovorni urednik:
RIHARD OREL.

GORIŠKA STRAŽA

Številka 96.

V Gorici, v četrtek 6. decembra 1923.

Letnik VI.

Nefrankirana pisma se
ne sprejemajo. Oglašje
se računa po dogovo-
ru in se plačajo vnaprej.
List izdaja konsorcijski
"GORIŠKE STRAŽE".

Tisk. S. Spazzal
v Trstu.

Uprava in Uredništvo:
ulica Mameli 5.
(prej Scuole).

Dobri zavezniki.

Razni vladni organi so nam očitali naš boj za slovensko šolstvo in namigavali, da naše zahteve niso znanstveno utemeljene ter so trdili, da smo v boju za slovensko šolo osamljeni.

Došim veje iz vseh spisov, v katerih se zagovarja poitalijančenje naših šol, zgolj duh nasilnosti, došim ne najdete niti v laškem niti v svetovnem slovstvu vzgojeslovca, ki bi znanstveno utemeljil ali samo zagovarjal pravico do potujčenja našega šolstva, si štejemo v čast in ponos, da stoje vsi pedagogi na naši strani.

«UCNI JEZIK, V KATEREM SE MO-
RAJO OTROCI POUČEVATI, JE IZ-
KLJUČNO SAMO MATERNI JEZIK. MA-
TERNI JEZIK JE EDINO PRAVO
SREDSTVO, DA SE ČLOVEK DUŠEVNO,
NRAVNO IN VERSKO UMNO VZGOJI.»

Tako piše njegova ekscelenca bivši generalni civilni komisar v Trentu, Luigi Credaro v pedagoškem časopisu «Rivista pedagogica» 1923. na strani 50. in nasl.

Oglejmo si še nekatere trditve gospoda Credara v istem spisu. On pravi: «Otrok, ki s šestim letom sedi v klopi pred učiteljem, ki mu govori v jeziku, različenem od jezika, ki ga rabi v občejanju s starši, brati in sestrami, se čuti prestavljene-ga v popolnoma tujo okolico, bo zmeden in zgubljen.»

Ekscelenca Credaro nadaljuje: «In vi hočete v otroku vzbujati socialna, nra-
na in verska čustva, ki so za otroka po-
polnoma nova, in mu govorite v jeziku,
ki ni njegov! In vi mu hočete obujati
duševno življenje in se pri tem poslu-
žujete glasov in znamenj, ki jih ne
razume!»

Gospod Credaro uči dalje: «Še tisti učitelj, ki govori v maternem jeziku otroka in celo v njegovem narečju, se mora močno truditi, da ga otrok razume! Tako koraka učitelj od narečja proti pismenemu jeziku in tako uporablja ti-
ste zakone napredovanja, ki jih priporo-
čajo vsi vzgojitelji na svetu.»

«V šolah pa, kjer se pouk ne vrši v maternem jeziku, vlada popolna zme-
šnjava...»

To učenje označuje sloviti pisatelj za mučenje.

In ekscelenca Luigi Credaro zaklju-
čuje: «Ne verujem, da je še v kateri dru-
gi civilizirani državi v rabi ta metoda,
ki je obsoja psihološka veda.»

Gospod Pisenti, Nicolotti in kakor se vsi drugi pisete, preden bi se Vas zopet lotila skušnjava, da bi naše zahteve po slovenski šoli kritizirali, preberite nau-
ke ekscelenca Credara!

Zlate besede.

Anton M. Slomšek pravi v pismu «Slo-
vo duhovnim vajam na Slatini» l. 1861.:

«Tretja stvar, ki naj nam draga in
ljuba bo kakor naše svetlo oko, je naša
slovenska domovina, naša beseda ma-
terna! Božja volja je bila, da se je
mnogotero jezikov na svetu začelo;
božja naredba je, da se še neprenehoma
mnogovrstni jeziki govorijo in se bodo
govorili do konca sveta. Tudi naš slo-
venski jezik je božji dar, nam Sloven-
cem izročen, ne zato, da bi ga zanema-
rjali, po nemarščini celo izgubili in se-
be s svojim narodom ponemčili, Lah! ali
pa Mažari postali.»

Iz teh resnic izhaja sosebno za nas,
utenike Slovencev, sveta dolžnost svoj
materni jezik spoštovati, ga skrbno
ohranjevati, skrbeti za njegovo omiko
in čast, ki mu gre v kolu vseh narodov.»

Kaj se godi po svetu?

Vsa država se te dni bavi s straho-
vito povodnijo, ki je poplavlila cele
dežele in povzročila škodo, ki se danes
ne da še natanko izraziti v šte-
vilkah. Ob povodnji so se godili pre-
tresljivi prizori, ki so vzbudili soču-
tje vseh ljudi.

Umetno jezero.

Glensko jezero so tekom desetletij
povečali, da bi tam imeli ogromno
zbirališče vode za neštete električne
centrale v tistih pokrajinah. Potoka
Povo in Nembo sta polnila jezero, ki
je obsegalo 6 milijonov kubičnih me-
trov vode. Jezero je imelo svoj izhod,
kjer so po potrebi spuščali manjše
ali večje količine vode. Na južni
strani je bil zgrajen orjaški jez iz že-
leznega betona. Jez je bil 30 m debel
in je bil 1 kilometer dolg. Zgradba
jeza je stala 30 milijonov lir. V noči,
ko se je vreme spremenilo in so se
začele tajati gore snega, so prihru-
mele velikanske množine vode proti
jezeru s tako silo, da se je orjaški jez
udal. Začulo se je neznansko grome-
nje, zemlja se je tresla.

Ljudstvo v strahu in trepetu.

Pomisliti moramo, da je ležalo je-
zero na visoki ravni ob robu doline.
Čim se je jez podrl, se je strašan-
ska množina vode vrgla v dolino, po-
sejalo s krasnimi mesteci, vasmí, le-
tovišči. Maso vode so računali na 700
m širine in 60 do 70 m višine. Pred-
stavljajte si prizore, ki so se vršili,
ko so te strašanske množine vode
hrumele preko mest in vasi...

Moč vode.

Voda je drvela brez usmiljenja in
odnašala hiše in tovarne. V dolino
Dezzo so nanesele vode nad 400 ton
lesa.

Čudapolna hiša.

Med vasmí Corna in Darfo so bili
zgradili v poslednjih letih skupino
vil, ki so bile last navrateljev in in-
ženirjev električnih central in to-
varn. Hudournik je odnesel vse vile.
Le ene ne. Velikansko drevo, ki so ga
nosili valovi, se je ustavilo za hrbi-
tom hiše, se je ondi zapičilo in je
obvarovalo hišo. Koliko strahu je
morala preživeti uboga družina v ti-
stih urah groze in trepetu! Družino
so rešili.

V vasi Corna je sedel neki kmet v
pritlični sobi pri mizi. Ko je voda
udrla v sobo in je stala že pol metra
ma visoko, tako da si kmet ni upal
več bežati, je stopil v prvo nadstrop-
je in slednjič na streho. Še en val je
butnil v hišo in je odnesel kmeta na
tako čudežen način proti bregu, da
si je revež rešil življenje.

Človeške žrtve.

Strahovita povodenj je zahtevala
do 700 človeških žrtev. Dosedaj so iz-
vlekli iz vode že par sto mrličev. Pri
vasi Dezzo je izstavljenih nekaj tru-
pel. Po laseh so spoznali neko žensko
za ženo inženirja iz električne cen-
trale. Poleg nje leži 12 trupel; ki pa
se ne dajo spoznati, tako so spačena.
Na koncu vrste so tri trupla nedolž-
nih otročičev, od teh je eden še v ple-
nice zavit. Uboge matere, koliko so
morate trpeti!

Pripovedanje matere.

Neka mati, ki je zgubila pri po-
vodnji moža in pet otrok, se nahaja
v bolnišnici, kamor so jo prenesli,
ker je bila ob nesreči ranjena. O ne-
sreči je takole pripovedovala: Ko
sem vstala, sem odprla okno in po-
gledala proti Dezzu; zapazila sem, da
je na tistem mestu nebo zelo zatemnelo
in čula sem ogromen ropot in nato stra-
šno šumenje. Voda je vidno rastla in
čez nekaj časa je že stopila do okna
naše hiše. Jaz sem držala v naročju
svoje najmlajše dete in sem ga sti-
skala k sebi, naravnost tiščala. Hi-
poma se je usula voda, pograbila mi
je dete in ga nesla daleč od mene...
In moji drugi otroci? Bog ve, kje
so! Malo prej so bili odšli z očetom
po drva... Moji otročiči!

Kralj na licu mesta.

Kralj je takoj po nesreči obiskal
nesrečno deželo in je obljubil vso po-
moč. Tudi nekateri ministri so si
ogledali prizadete kraje. Minister
javnih del Carnazza je takole popi-
sal položaj:

«Vse je vničeno, vse bo treba obno-
viti!» Minister je poslal predsedniku
poročilo, v kateri ceni škodo od 130
do 150 milijonov lir.

Nova vlada na Nemškem.

Kakor smo že poročali, se je sesta-
vila v Nemčiji nova vlada, ki ji stoji
na čelu Marx, pristaš ljudske stran-
ke. V terek je imel Marx v parlamen-
tu prvi govor, iz katerega je zvenel
strah za bodočnost nemške države.
«Vlada ima pred očmi edino le reši-
tev enotnosti države. Stresemann je
v svojem zadnjem govoru dejal, da
je naš položaj obupen. Nekateri so
smatrali, da je bil ta izraz pretiran. Re-
snica pa je, in tega naj se nemško ljud-
stvo zaveda, da se nahaja nemška
država na koncu svojih gospodarskih
in finančnih sil. Položaj pa se slab-
ša od dne do dne.»

Tako je Marx opisal položaj Nem-
čije.

Nemški kancler je v svojem govo-
ru poudaril, da smatra za veliko na-
logo nove vlade, da se razjasni
razmerje celokupne države do po-
sameznih nemških držav. Obljubil je,
da bo vlada proučila vprašanje večje
avtonomije posameznih držav.

Obsedno stanje in pooblastilo.

Marx je nato povedal, da je v teh
dneh stiske nujno potrebno, da se
podaljša obsedno stanje. Nato je pro-
sil poslance, naj glasujejo za polno
moč vladi, ki se bo takoj lotila fi-
nančne reforme.

Ta zahteva vlade pa bo zadela, ka-
kor vse kaže, na krepek odpor. Ali
bodo popustili socialisti in nacionali-
sti, da se parlament odpove svoji pr-
vi pravici in da zavlada Marx po
Mussolinijevem vzorcu? Naravno je,
da zna Marxova zahteva povzročiti
novo vladno krizo, zakaj splošno se
trdi, da bo vlada vztrajala pri svojem
predlogu.

Italija in Rusija.

Dne 31. novembra je predložil
Mussolini poslanski zbornici v odo-
brenje zakonski načrt o začasní tr-
govski pogodbi z Rusijo. Vsi govor-
niki brez razlike strank so poudar-

jali potrebo, da se čimprej sklene z
Rusijo popolna trgovska pogodba z
boljševiško Rusijo. V debato je pose-
gel tudi predsednik Mussolini, ki je
izjavil, da je za Italijo, za italijansko
gospodarstvo, za italijansko ekspan-
zijo potrebno, da Italija končno
prizna boljševiško vlado; Mussolini
je dejal: «Gre za navadno kupčijo.
Jaz ti dam nekaj, da mi ti nekaj
drugega daš. Italija bo rusko vlado
priznala, Rusija pa naj nam da dobro
trgovsko pogodbo». Mussolini je to-
rej napovedal, da pridemo v dogled-
nem času do rednih odnošajev z
boljševiško Rusijo. Italija se abso-
lutno ne bo vtikala v notranje zade-
ve ruske države, kakor tudi ne bi do-
pustila, da bi se Rusija mešala v
vprašanja, ki se tičejo notranjih la-
ških razmer.

Volilna borba na Angleškem.

Medtem ko to pišemo, se bijejo na
Angleškem najhujši boji za london-
ski parlament. Časopisna poročila
pravijo, da se ne plašijo niti nasilja.
Poročajo celo, da je vsled nasilj pre-
nehala vsaka propaganda na shodih
in da se od nedelje dalje vrši le
«ročna» propaganda. Neko žensko
kandidatino, ki je nastopila v Glas-
gowu, so pristaši nasprotne stranke
do nezvesti pretepli.

Izid volitev na Angleškem ni le va-
žen za notranjo politiko te dežele,
temveč za vso Evropo in vohče ves
svet. Ne pretiravamo, ako rečemo, da
bo celo naš primorski kmet čutil po-
sledice izida volitev na Angleškem. Ni
namreč za nas vseeno, katera stran-
ka zmaga pri državnih volitvah.

Pomen angleških državnih volitev.

Konservativci stoje na stališču,
naj Anglija popolnoma zapusti Evro-
po. Oni pravijo: Ker se kontinental-
ne države nikar nočejo pomiriti, pre-
pustimo jih njihovi usodi. Mi Angle-
ži se brigamo za svoja notranja
vprašanja. Obdamo svojo državo z
visokim carinskim zidom, dvignimo
svojo industrijsko produkcijo in
omejimo se na trg, ki nam ga mudi-
jo naše ogromne kolonije.»

Nasproti konservativcem pa stoje
liberalci in laburisti, ki pravijo: «Mi
ne smemo pustiti Evrope na cedilu,
ampak stopimo z vsemi državami v
najbolj tesne stike.»

Ako zmagajo konservativci, to je,
ako se Angleška popolnoma odmak-
ne od Evrope, bo Francoska zado-
voljna, ker bo imela popolnoma pro-
ste roke v reševanju nemškega vpra-
šanja. Francija bo skušala Nemčijo
razdrobiti. Zato bo pa potrebovala
večjo vojsko in bo svojo vojaško or-
ganizacijo dvignila do največje po-
polnosti.

Odmev v ostalih državah.

Mari menite, da bodo k vsemu te-
mu vse druge države molčale, in da
bodo mirno gledale, kako Francoska
množi svoje regimente, naročuje pu-
ške in izdeluje topove? Kaj še! Vse
druge evropske države, v prvi vrsti
pa Italija, bodo pridno posnemale
francoski zgled in kmalu bo tvorilo
glavni predmet vseh ministrskih sej
vprašanje, koliko topov, koliko zra-
koplovov, koliko tankov imamo mi
in koliko sosedje!

In posledice tega?

Odkod naj vlade jemljejo ogromne
svote, ki so potrebne za militaristi-
čne namene? Državne blagajne so

vse prazne. Umljivo je, da bi se vlade zatele k zadnjemu viru, k davko-plačevalcem. In tako bi tudi mi kot laški državljani občutili posledice zmage konservativcev v borbi za ve-

čino poslanskih mest v angleški zbornici.

Naravno je, da ves svet s silno napaetostjo pričakuje izida volitev na Angleškem.

DNEVNE VESTI

Slovenski tečaj v Vidmu.

Dne 2. decembra se je vršila v veliki dvorani videmske realke otvoritev «slovenskega tečaja». Tako namreč imenujejo vladna glasila tisto reč, ki bi morala biti po prvih razglasih slovenska realka. Pri slavnosti so bili prisotni deželni predsednik komendator Lops, vitez Tivaroni, ravnatelj videmske realke, prof. Musoni (beneški Slovenec) kot zastopnik znanstvenega liceja. Prof. Budal je predstavil realčnega ravnatelja Znidaršiča, ki so ga pozdravili prisotni profesorji in pa slovenski ter laški dijaki z zastavo. Govorili so prof. Budal, prof. Tivaroni in mestni svetovalec Del Pietro. Ob koncu govorov so trikrat zaklicali «evviva», ploskali in poslali udanostno brzojavko ministru Gentiliju.

Premog za Italijo.

Ob 1. januarja 1924. dalje bo dobivala Italija po 40.000 ton premoga kot vojno odškodnino iz ruske kolone.

Oborožitev Jugoslavije.

Praski «Narodni List» piše, da je Francoska posodila Jugoslaviji 300 milijonov frankov. Za ta denar je Jugoslavija naročila 100.000 pušk v Parizu in 50.000 pušk v Pragi. Vrhutega so začeli v Novem Sadu z gradnjo 300 zrakoplovov, ki bodo del jugoslovenske vojske.

Smrt in rojstvo industrijskih družb.

Meseca novembra se je v državi ustanovilo 99 trgovskih in finančnih družb s skupno glavnico 41.000.000 lir. V istem mesecu pa je stopilo v likvidacijo 31 družb z glavnico 47.000.000 lir.

Konec izseljeniške sezone.

Nejvorsk listi so sporočili, da je stevalo vseljencev že doseglo določeno višino. Do 1. julija 1924. se ne sme noben tivec pejsel naseliti na ozemlju Združenih držav.

Župani za pouk v materinem jeziku.

Županom iz bistrške doline so se pridružili župani briksenskega okraja na Tirolskem. Poslali so trentinskemu prefektu pismo, kjer pravijo med drugim: «V Briksnu zbrani župani iz cellega okraja prosimo kr. vlado, naj preklicne odredbe, s katerimi se je proglasila laščina za uradni jezik naših občin in se je vpeljala italijanščina kot učen jezik naših šol. Izjavljamo enoglasno, da ne moremo nositi odgovornosti za izvršitev teh odredb, ker sami ne znamo laščine in tudi ni razpolago dovolj oseb za dobro prevajanje. Vrhutega bi stroški za prevajanje pretežno bremenili naše občine. Izključeno je, da bi nemški župani mogli dopisovati v laščini, tembolj ker tudi občinarji niso veseli laškemu jeziku.»

Prepir med izdajicami.

V Perurju so bili proglasili narodni odpadniki neodvisno samostojno vlado, kateri se je postavil na čelo izdajalec Mathes. Nemški odpadnik Mathes je hotel te dni proglasiti vojaško diktaturo. Ker pa njegovi «ministri» tega niso marali, je razpustil vlado izdajalcev. Ta se pa za to ni zmenila in vlada brez njega naprej. Tako so izdajalci najprej izdali svoj narod, sedaj se v hrupnem prepiru izdajajo eden drugega.

Njihova «vlada» je na papirju, ker je pošteno ljudstvo ne priznava.

Sprememba voznega reda.

Ribijska korijera gre iz Gradiške ob 14.10, pelje skozi Gorico in pride v Krmin ob 15.10. Iz Krmine gre ob 7 ter pride v Gradiško ob 8.

Italija in svila.

Ves svet je produciral 1922. leta 16 milijonov kg svile; Kitajska pa ni vsota, ker ne izdaje nikdar podatkov. Le toliko je spošno znano, da Kitajska, Japonska in Italija proizvajajo redno 8/10 vse svile. Tem trem državam sledijo Turčija, Rusija in Francija. Letos je producirala Italija 3.752.000 kg. svile. Med laškimi deželami stoji Lombardija s 137.000 kg. na prvem mestu, na drugem Benečija, ki je pridelala 98.000 kg., dočim znaša primorski pridelek 3700 kg.

Dekan Škrbec izgnan iz Istre.

Pred kratkim so izgnali krkavškega dekana, bivšega istrskega deželnega poslanca g. Škrbca, ker ni dobil italijanskega državljanstva, iz njegove župnije v Istri. Pod spremstvom orožništva je moral oditi čez državno mejo.

Koliko štejejo Slovani?

Rusija šteje 93 milijonov oseb, Poljska 27 milijonov, Češkoslovaška 13½, Jugoslavija 12, Bolgarska 4½ milijone oseb. Tako imamo Slovani 5 držav, ki pa se stopijo v 4, ko se kraljestvo S. H. S. in Bolgarska združita. Tedaj sele vstane prava Jugoslavija, ki bo štela 17 milijonov duš in bo tretja država med Slovani in osma država v Evropi.

Zahteve vinogradnikov.

V Trentu so v nedeljo zborovali vinogradniki, ki so zahtevali: 1. Vlada naj zatre fabriciranje vina. 2. Vinski davek naj se določi po stopinjah alkohola. 3. Zviša naj se davka prosta količina za domačo porabo. 4. Zakon o kuhanju žganja naj se temeljito spremeni. — Naši vinogradniki se strinjajo!

Tatvina.

Neznani tatovi so udrli v trgovino Cecilije Zavadlav v Štandrežu ter so odnesli jedil v skupni vrednosti 2550 lir.

Ljubljanski knezoškof na Primorskem.

Knezoškof dr. Anton Jeglič je bil na agitacijskem iredentističnem potovanju po Vipavski dolini. Mudil se je v vipavskem župnišču, odkoder je vršil strahovito propagando. Med drugimi za državo nevarnimi čini je storil tudi to, da je prejel odposlanstvo primorskih žen, ki so mu prišle tarnat naše suženjstvo v Italiji. Knezoškof je odposlanstvo tolažil in je obljubil, da bo držal govor za prebivalstvo Vipavske doline. Mons. dr. Jeglič je obljubo izpolnil in obširna vipavska cerkev je bila ob tej priliki natlačeno polna. Knezoškof je s prižnice govoril strašno panslavistično in je spodbujal ljudstvo, naj vztraja še nekaj časa, kajti v kratkem pride pomoč in odrešenje. Besede knezoškofa so silovite opogumile slovensko ljudstvo.

Kajpada je nekaj stotin policajev na delu, da gredo stvari do dna. Potem bo oblastvo, anti ministrstvo, ukrenilo, kar je v tem slučaju potrebno.

To raco so prinesli te dni laški listi. Je res «za počt»!

Občni zbor tržaškega fašija.

V Trstu se je vršil zelo dobro obiskan občni zbor tamošnje sekcije fašistovske stranke. Na zborovanju je prišlo do ostrega spora med domačini in priseljenci iz starega kraljestva. Zlasti so bili domačini hudi zaradi tega, ker hoče vlada skrajno odpuščati domače sodnike. Zborovanje je bilo tako burno, da je moral predsednik sredi prerakanj zaključiti zbor in ga sklicati na kasnejši čas. Tudi na cesti se niso po-

mirili. Fašisti so si izmenjali precej bratskih klofut, nakar je policija napravila mir.

Nemške žene v Rimu.

Tirolske žene so poslale k ministru Gentiletu v Rim posebno odposlanstvo, da protestira proti poitalijančenju nemških sol. Minister Gentile je sprejel nemške žene in se je razgovarjal z njimi dobro uro. Minister je odgovoril, da bo resno proučil zahteve nemških žen. Odposlanstvo je dobilo vtis, da se bo dal ohraniti nemški verouk. Žene so dejale ministru, da se dajo sicer iz Nemecev ustvariti dobri laški državljani, nikdar pa Italijani. — Nekaj dni zatem je sprejel žensko odposlanstvo kabinetni šef ministra Mussolinija, kom. Goffredo. Ko je g. komendator dejal ženskam, da se poganja za nemško solo samo majhna skupina nezadovoljnejšev, je odposlanstvo izročilo gospodu šefu prošnjo za nemško solo s 50.000 podpisi nemških žen. Komendator je kar obstal.

Odposlanstvo se je podalo nato tudi k sv. očetu ter mu je razodelo želje nemških mater.

Kralj Aleksander

je dobil najvišje vojaški odlikovanje poljske republike. Doslej so imele to odlikovanje samo tri osebe.

Jezikoslovje

je veda, ki proučuje tudi postanek besed. Denimo primer: odkod beseda bandelj? To je težko dognati. Lahko pride od bande. Potem pomeni bandelj osebo, ki vodi bando. Banda, druhal, godba godi razne pemi. So bande, ki godijo, kakor nanese prilika; predvčerajšnjem zjutraj še «O du majn Estrajh», popoldne že «Ajdi, ajdi, Sökole», včeraj «Bandjera roša», danes «Jovineca», za jutri program se ni določil. — Lahko prihaja od besede «bandera». Bandera pa je zastava, ki se po vetru obrača. Ako piha veter od vzhoda, kjer je solnce bolj rdeče, potem postane bandera, ki

jo nosiš, od samega svita rdeča; ako pa piha veter od juga, kjer so ljudje od vročine bolj črni, postane bandera in srajca črna. — Lahko pride bandelj od besede «banderisše», kar pomeni kolec, na katerem bandera visi. — Imamo pa še razne korene in izpeljanke, kakor na pr. banja, kar pomeni kopalno golido ali kopalni zlaťador.

Lovcem na znanje.

Z ozirom na to, da na tukajšnje pokrajine ni še raztegnjen italijanski novi zakon, ne stopi še v veljavo prefektova odredba z dne 6. septembra t. l., s katero se prepoveduje lov na jelene in srne. Tako nam javlja Goriška podprefektura.

Časopisje in izobrazba.

Na zadnjem obnem zboru soc. demokratov na Dunaju so poročali, da se tiska list «Arbeiterzeitung» v 102 tisoč dnevniških izvodih, «Neue Freie Presse» v 32.000 izvodih. Največje število je dosegel listič «Kronenzeitung», ki tiska 118.000 izvodov.

Avstrijski časopis je bolj razširjen ko naš, kar dokazuje, da je tam večja izobrazba doma.

Ljudstvo naročuj se na «Goriško Strazo»!

Umetniška razstava v Gorici.

Ob priliki sejma sv. Andreja je goriški umetniški krožek otvoril razstavo v dvorani mestnega županstva. Razstavili so najlepše slike Julij Trois, Zanetti, Wolf, Lucijan Sormoni, Bonivento, Marij Disertori, Morocuti. Nadalje so razstavljene lepe lončevine, bakrene in stekleninske umetnine. Starinoslovec Gyra je izstavil precej starin.

IZGUBLJENO.

Na trgu sv. Andreja je nekdo izgubil na poti iz Lipe na Krasu do Gorice ali v Gorici na živinskem trgu denarnico z večjo svoto denarja. Pošten najditelj je naprosen, da jo odda na županstvu Temnica ali pa pri upravi «Goriška Straze», kjer dobi primerno nagrado.

Igra z jugoslovanskim premoženjem

Pod tem naslovom je priobčilo ljubljansko «Jutro» članek, ki ga ponatisnemo v celoti, ker smo Slovani v Italiji močno prizadeti v stvari, ki se obravnava v članku.

Meseca junija t. l. je izročil gospod Ciro Kamenarović Jadransko banko v Trstu, največji jugoslovanski zavod na Primorskem, v italijanske roke. Preden se je to izvršilo, so imeli delničarji in vlagatelji v Trstu sestanke in so končno poslali k g. Kamenaroviću zastopnike, da jim pojasni finančni položaj tega zavoda in da jim obrazloži svoj nadaljni načrt. S svojo spretno zgovornostjo jih je Kamenarović prepričal, da po njegovem načrtu ne bodo delničarji prikrajšani, izjavil pa jim je, da mora izročiti banko v italijanske roke, ker drugače bi prišli tudi vlagatelji ob svoj denar. Zagotovil jim je, da bo prišla italijanska skupina dovolj denarja, tako da bo banka sanirana.

Glede na to izjavo je bila javnost pred alternativo: prepričati italijančijo Jadranske banke, s tem pa spraviti v nevarnost denar vlagateljev, ali pa prepustiti banko Italijanom, da pridejo vlagatelji do svojih težko prisluženih novcev. Javnost se je odločila v prid vlagateljem — in tako je prišla Jadranska banka v italijansko-fašistovsko roko pod vodstvom tržaškega župana Pitacco, znanega generala Piccione ter bančnega ravnatelja Trombacco.

Sedaj se je pa izkazalo, da so bile takratne trditve Kamenarovića neresnične. Italijanska skupina pod vodstvom tržaškega župana Pitacco ni prinesla v banko niti centesima. Ona se je takrat sicer obvezala, da bo vplačala 10 milijonov lir delniške glavnice. A tega ni storila, marveč je začetkom tega meseca izstopila ter kratkoma prepustila banko usodi. Prišla je druga skupina na površje pod vodstvom veletrgovca Feinera, ki pa bo

plačala samo tri milijone lir delniške glavnice.

Iz tega se vidi, da je Kamenarović svoj čas vodil za nos zastopnike slovenskih interesentov, ko jim je zatrjeval, da mora izročiti banko italijanskim fašistom, ker le-ti jo rešijo poloma. Zadeva postaja sedaj še bolj sumljiva, ker je g. Kamenarović takrat meseca junija odločno odbil predlog, naj se voli odbor, ki bo ugotovil faktučno stanje zavoda. Ta odbor naj bi tudi poklical na odgovor krivce.

Tako so jugoslovanski delničarji prišli ob delnice Jadranske banke v Trstu. Ali ta žrtve našega premoženja ni zadostovala g. Kamenaroviću. Ne vemo sicer, kdo je dal dovoljenje, a dejstvo je, da je Kamenarović plačal iz sredstev Jadranske banke v Beogradu nič manj nego 5 milijonov lir, to je približno 75 milijonov kron, za delnice Jadranske banke v Trstu. Ta denar je zopet vzlet iz žepov predvsem slovenskih vlagateljev!

Tragična igra, ki jo igra Kamenarović z jugoslovanskim premoženjem in posebno s premoženjem naših bratov na Primorskem, pa še ni končana. Njegov nov zaveznik v Jadranski banki v Trstu, g. Feiner, je začel popolnoma drugo taktiko kakor njegovi predniki Pitacco, Piccione itd. S prijaznim, skrbno-očetovalskim obrazom obrača se namreč na slovenske vlagatelje, naj spravijo svoje borne in težko prislužene novce na «varno» v njegovo banko. Da bi hlinil nekoliko prijaznosti Slovincem in Hrvatom na Primorskem, oglašja se prav pridno tudi v slovenskih in hrvatskih listih, medtem ko je Kamenarović svojčas prekinil vsako zvezo z jugoslovanskim časopisjem na Primorskem. Ali hoče g. Feiner morda na ta način izvabiti nekaj milijonov lir iz jugoslovanskih žepov ter potem po Kamenarovičevem sistemu zopet «reducirati» delnice in vloze, z odpisom sto od sto?

GOSPODARSTVO

Za naše posojilnice

Svoji k svojim!

Nas list je že pisal, kako nespametni smo kmetje, ako vlagamo kmetijski denar v banke in mestne hranilnice, da denar služi trgovcem in fabrikantom, za kmeta pa potem ni denarja. Še bolj nespametno pa je vlagati denar v banke radi tega, ker imamo vendar svoje kmetijske «banke», če jih hočemo tako imenovati: hranilnice in posojilnice, katere sami vodimo in pri katerih edino more kmet dobiti posojilo po taki obrestni meri, da je še človeško. Te naše kmetijske banke ne iščejo zaslužka, ne delajo oderuskih poslov po 100 ali 200 procentov, kakor to delajo banke, ko plačujejo za posojila dvakrat tako visoke obresti kakor za vloge. In ako te naše kmetijske banke pri obrestni razliki kaj zaslužijo, ne gre to za visoke plače di- rektorjev, za tanieme upravnih svetnikov, za razkošne palače itd., ampak ostane zaslužek zadrugi, ki je skupna last vseh in katere premoženje je namenjeno za napredek kmetijstva, za podporo malim ljudem.

V našo lastno škodo!

In vendar se še danes najdejo kmetje, ki ne le ne nesejo svojih prihrankov v domačo hranilnico ali posojilnico, ampak ki celo svoje prihranke dvigajo iz hranilnic in posojilnic zato, da jih nosijo v banke ali da jih posojujejo trgovcem. Ker mu banka ponuja par procentov obresti več kakor domača posojilnica, pa gre nezaveden človek, se polakomni na par liri in radi višje obrestne mere napravi **izdajstvo na kmetiskem stanu**. Kako grdo je to izdajstvo, naj vam navedem ta-le resničen slučaj, ki se je pred kratkim dogodil pri neki naši hranilnici in posojilnici.

Učinkovita pridiga.

Priglasel je mož, da dvigne svoj prihranek. Ko ga voditelj posojilnice vpraša, čemu dviga denar, pove v zadregi, da ga bo posodil trgovcu, ki mu ponuja višje obresti nego jih daje posojilnica. Voditelj posojilnice, ki je vse posestnike dobro poznal, pa se tedaj spomni, da je

ta mož pred 15 leti dobil od posojilnice večje posojilo po 4½%. Gre radi tega gledat med stare članske knjizice in res najde knjizico tega posestnika, ki je za štiri leta imel od posojilnice večje posojilo. Prav to posojilo mu je pomagalo na noge. Pokaže posestniku knjizico in mu pravi: «Vidite, dragi, naša posojilnica vam je bila dobra tedaj, ko vam je dala posojilo pod takimi pogoji, kakor bi ga ne bili dobili nikjer drugod. Danes bi za to uslugo lahko posojilnici izkazali hvaležnost, pa ste nehvalezni. Dvigniti hočete svoj denar in ga dati trgovcu. Samo pomislite, ako bi bili taki ko ste vi vsi kmetje, kje pa bi jemala posojilnica denar, da bi dovoljevala posojila, kakor ga je dovolila vam pred petnajstimi leti? Potem bi morali kmetje zopet iskati posojil pri oderuhih, zopet plačevati oderuske obresti in zopet bi marsikateri kmet moral vsled oderuskega posojila na boben. Posojilnice bodo lahko dovoljevale kmetom posojila, ako bodo vsi kmetje tudi svoj denar pri njih vlagali. Vi danes hočete svoj denar dvigniti in ga posoditi trgovcu. Lahko se pa zgodi, ako vas zadene nesreča, da boste zopet rabili posojilo. Tedaj bo posojilnica opravieno rekla: «Kamor ste nesli svoje prihranke, tja pojte prosit tudi za posojilo!» — Posestnik si je zaslužen pridigo vzel k sreči in denarja ni dvignil.

Za kmetško skupnost.

Iz tega-le primera, ki se je zgodil pred kratkim pri neki slovenski posojilnici, se lahko učimo, kako malo stanovske zavesti je še med kmeti, kako malo znamo ceniti skupnost in kako smo pripravljeni, za par liri izdati svoje stanovske koristi. Le piši se, draga «Straža» in nas poučuj, kaj je skupnost, kaj je zadruga, zavest, kaj so za nas naše hranilnice in posojilnice. Čim bolj bomo poučeni, tem bolj bomo znali varovati skupne koristi in tem bolj se bomo sramovali biti izdajice svojega stanu.

(D.)

Novo občinsko gospodarstvo

Davek na pse.

(Tassa sui cani.)

Kdaj je bil uveden ta davek?

Člen 3. deželnega in občinskega zakona od 4. febr. 1915. je pooblastil občine, da **smejo** uvesti občinski davek na pse. Namestništvni odlok od 12. sept. 1918. št. 1393 je pa **prisilil** občine, da **morajo** imenovani davek uvesti.

Občine, ki nimajo še davka na pse, ga bodo **morale** torej uvesti; občine, ki ga pa že imajo, ga bodo morale prikriti v smislu naslednjih določb.

Občine morajo in smejo izdati glede načina pobiranja tega davka občinske izvršilne rede.

Kaj določuje odlok od 12. sept. 1918?

Davčne tarife za davek na pse morajo biti za vse občine kraljevstva **enake**.

Psi se delijo v **tri** skupine:

1.) psi, ki jih držiš samo radi luksusa in iz ljubeznivosti;

2.) lovski psi-varuhi, ki so posebne vrste (rase); v to skupino spadajo tudi vsi drugi psi, ki niso všteti v tretjo skupino;

3.) psi, ki se uporabljajo izključno kot varuhi kmetijskih poslopij in se kot varuhi reče; v tretjo skupino spadajo tudi psi, s katerimi se trguje.

Kako visoko smejo občine pse obdačiti?

Pse **prve** skupine 40 lir; pse **druge** skupine 20 lir; pse **tretje** skupine 5 lir.

Vendar **smejo** občine skleniti, da bodo pobirale od psov dvakratne davčne zneske. Ta sklep pa mora odobriti deželni upravni odbor in potrditi ga mora finančni minister. Pri svojem sklepu

se občine lahko sklicujejo na zakone-odloke od 7. aprila 1921 št. 374, odlok od 17. nov. 1921 št. 1724 in odlok 23. okt. 1922 št. 1388.

V drugo skupino

pa spadajo lovski psi **le**, če ima njihov posestnik pravilno izstavljeno lovsko dovoljenje; drugače spadajo lovski psi v prvo skupino.

Kateri psi so oproščeni davka?

a.) psi, ki se uporabljajo samo za vodstvo slepcev ali pa prevajanje pohabljenec;

b.) psi, katerih lastniki ne ostanejo v občini več ko dva meseca.

c.) psi, ki se uporabljajo v vojaški službi.

TOLMINCI Pri vas se toči le malo domačega vina. Tolminski krčmarji, točite le domača vina, ki jih **dobite** po zmernih cenah pri Vinarski zvezi v Gorici, Via Mameli št. 8. v bližini stare goriške gimnazije.

VALUTA.

Dne 5. decembra si dal ali dobil:
za 100 dinarjev — 26.— — 26:20 L.
za 100 avstr. kron — 3:2 — 3:3 stot,
za 1 dolar — 23.— — 23:10 L.
za 1 funt 101:31 — 101:60 L

KANALCI! V Kanalu in v njegovi okolici se toči danes po veliki večini **nepristno in nedomače vino**. Naš kmet na Vipavskem in v Brdih pa **strada** in obožuje; njegovo pristno, **domače vino mu ostaja v kletih**. **Kanalci, pijte le domača vina!**

MESTNE NOVICE

«Goriška Straža» v letu 1924. bo izhajala kakor l. 1923. dvakrat na teden in **stane**: celoletno 15 lir, polletno 8 lir, četrtletno 4 lire, za inozemstvo (celoletno) 30 lir. — Posamezne številke 20 stotink. — Prijatelji, naročniki, Slovenci: **agitirajte za «Stražo» in nabirajte naročnike!**

«GORIŠKA PRATIKA»

za l. 1924 je na poti. Toliko raznim v znanje.

Trg sv. Andreja je privabil v ponedeljek ogromno množino ljudstva v mesto. Od jutra do večera je bilo po vseh ulicah živahno življenje. Še dež, ki je popoldne in na večer v odmorih večkrat padal, ni pregнал občinstva iz ulic. Kljub številnemu posetu pa trgovci in obrtniki s sejmom niso bili nič kaj zadovoljni. Tožijo, da je prignala ljudi v mesto bolj vsakoletna navada ko pa kupčija. Kakor zatrjujejo, miso za trg sv. Andreja napravili še nikoli tako slabih kupčij kakor letos. Bolj zadovoljni so bili z radovednim občinstvom seveda gostilničarji. Tudi živinski sejem je bil zelo dobro obiskan in tudi kupčija živahna.

Naši škofje na posvetovanju. Naši primorski škofje so imeli v Gorici posvetovanje o važnih tekočih zadevah. O predmetih, o katerih so razpravljali, nismo mogli doznati.

Naši sodniki obglavljeni. O ukazu, ki so ga dobili tukajšnji sodniki, smo že poročali. Dodatno k temu ukazu obglavljenja so dobili sedaj še ukaz, da morajo poročati na pristojno oblastvo, kakšno je njihovo politično prepričanje. Čedne razmere.

Tatvina. Gospa Katarina Krivec je jvila tukajšnjim orožnikom, da so ji neznani tatovi odnesli iz stanovanja denarnico s 1200 L.

Deževno vreme, ki noče in noče ponehati, je postalo za mnoge že prava nesreča. Pomanjkanje sredstev za nabavo primerne obutve in druge obleke povzroča mnoge prehlade in druge bolezni. Tudi trg sv. Andreja občutno trpi vsled neprestanega deževja. Zlasti hudo so prizadeti razni «komedijanti» na starem pokopališču. V ponedeljek zvečer je bilo celo pokopališče v blatu in so bila tamošnja «podjetja» že z večerom večinoma zaprta.

Nesreča ne počiva. 29 letnega Alojzija Gabrijeleca, stanujočega v ulici Rdeče hiše, je po cesti hiteč voz podrl in mu je zlomil desno nogo.

«**Naravno, da vsakdo ljubi svoj narod,** t. j. one, ki ž njim govore eni in isti materin jezik, a naravno tudi, da svoje sorodce ljubi bolj, kaker druge ljudi. Saj poleg jezika in krvi veže ga manje več ali manj skupna zgodovina, dogodki veselji in žalostni. Kdo nam bo tedaj zameril, ako se dandanes vne- mamo z ljubeznijo do naroda, ako se pod zastavo narodnostne ideje borimo za domač jezik?»

Ne, marveč živeli narodnostni bori- telji, ki se vstrajno, ki se neustrajno potezajo za materinščino v soli in v uradu. Milij glas materin, ki mi je prvi zvenel na ušesa, po katerem sem dobil prve pojme o Bogu, o dobrem in slabem, ne smel bi ga gojiti? Celó zver prosto po svoje javlja notranje občute, in tega bi ne smel človek? Kdo pa vas je učil te modrosti, zatiralci jezikovnih teženj, teženj tako naravnih, tako opravičenih?»

ANTON ŠKOF KRŠKI.

Širite Naročajte Berite „Goriško Stražo“.

Kaj je novega na deželi

IZ IDRIJE.

Šolske sestre so zadnji dan novembra zapustile Idrijo. Osem let so oskrbovale otroški vrtec in gospodinjstvo šolo za malo plačo. Sedanja vlada jim ni naklonila državljanstva in sredi učnega leta so morale zapustiti naše mesto. Slišali smo, da imajo v Jugoslaviji že svoja mesta, kjer bodo delovale v prid mladine.

Ko so ljudje gledali z zaboji naloženi voz, so vprašali, kedo se seli. Ko so zvedeli, da zapuščajo šolske sestre Idrijo, so nekteri jokali, drugi so se čudili. Jokali so prvi, ker so se zavedali, kaj ž njimi zgubimo. Kako radi so naši malčki hodili v otroški vrtec, kjer so dobili tako ljubeznjive učiteljice; saj jih je skoraj 100 pose- žalo zavod. In naša dekleta! Koliko so se naučila teoretično, kako so bile praktično vpeljane v gospodinjstvo! Priča pač to, da se jih je vsako leto oglašalo več kakor so jih mogli sprejeti. Koncem leta smo pa pri razstavi gledali, kaj že znajo mali 4 do 5 let stari otročki, in koliko so naredile odrasle učenke. Saj so bile 4 sobe polne raznih predmetov, potrebnih za življenje, posebno še perila in peciva. Drugi so strmeli, da morajo take učiteljice od nas. Kaj ni Italija velesila? Pa se boji pet žensk, ki se za politiko niso menile? Saj so se učile italijanski, in v par letih se nihče ne bo jezika tako priučil, da bi ga popolnoma obvladal. In na zavodu ni bilo nobene učenke Italijanke!

Popraševali so se ljudje: Kaj tako drže svečano dane obljube, da bodo naš jezik spoštovali, da se bodemo prosto razvijali v naši kulturi? Kaj bode svet mislil o naši vladi, o Itali-

ji? In če bi še vedeli za kako plačo so sestre delale! Revice so morale silno skromno živeti, da so izhajale z malo nagrado. Radovedni smo, koliko bodo plačali novim močem, če jih bodo sploh nastavili. In država potrebuje denarja, pa ga tako brezplodno razsipa.

Blage sestre so nam zapustile najlepše spomine. Ko bodo otročki odrasli, se bodo spominjali ljubeznjivosti učiteljic, dekleta bodo kazale: to le sem se naučila pri šolskih sestrah! Matere in očetje so jim iz srca hvalezni, ker so tako materinsko skrbele za njih otroke.

BENEŠKA SLOVENIJA.

Z ozirom na dopis «Sv. birma med beneškimi Slovenci» v štev. 24 «Goriške Straže» moramo opomniti dopisnika, da je omenjeni dopis jako tendencijsen, žaljiv in v vsakem oziru nam škodljiv.

Videmski nadškof nam je jako naklonjen in le z njegovo pomočjo smo mogli v teh hudih časih obdržati cerkveni kanon 1332.

Da bi Slovencem škof govoril slovensko, tega ne more nihče zahtevati, ker ne zna. Krščanski nauk pa je ukazal izpraševati v slovenskem jeziku in z veseljem je poslušal slovensko petje. V dokaz svoje naklonjenosti do slovenske duhovščine svoje nadškofije je o priliki birme imenoval župnika v Sempetru častnim kanonikom čedadškega kapitelja. To je velikega pomena v času, ko besni nasprotniki zahtevajo glavo moža, ki neustrašeno brani kanon 1332.

Gospod dopisnik, ki očitno ni odtod, naj bo bolj previden in naj ne žali brez potrebe in v škodo kanona 1332. — Beneški Slovenec.

Iz KOZANE.

Živimo v mizeriji, a mladina v Kozani se hoče le veseliti. Ko bi ne bilo žalostno, bi ji častitali, da je priredila v teku enega meseca kar dva plesa. Toda danes ni čas plesanja, temveč čas resnega dela. Mladina, spametuj se in ljubi mesto nepotrebnega in škodljivega plesa izobraževalno društvo.

V dobrem društvu je tvoje mesto.

PISMO NASIH IZSELJENCEV.

Ko smo prišli v Genovo, smo bili tam primerno dobro preskrbljeni od strani društva «Lloyd Sabaud». Pričakovali smo take postrežbe tudi na potovanju po morju, a smo se varali. Tako slabo smo se počutili, da si nismo nikdar pričakovali kaj takega, posebno kar se tiče snage. Ako bi se tako naložili prasiči ali krave, kakor so nas ljudi, bi jih polovica počrnila, preden bi prišli v Ameriko. Seveda velja to le za III. razred. Potnikom I. in II. razreda se je dobro godilo.

Domotožja med nami ni bilo veliko opaziti, saj večina izmed nas je zapustila domovino, ker smo postali v svoji lastni hiši hlapi in celo sužnji.

Na parniku smo se Slovenci in Hrvat vsak dan zbirali na krovu v ospredju ladje; tam se je povedala kakšna šaljiva in tudi resna; nekateri so imeli s seboj tudi nekaj podučnih knjig ter so jih prebirali.

Dogovorili smo se, da se bomo naročili na «Stražo», ako med tem časom ne bo pisala samo v arabskem ali irskem jeziku, ker v kulturni državi je vse mogoče.

Na krovu so se zbirali v bližini naši Furlani, ki smo si v misljenju skoraj enaki.

Včasih smo tudi zapeli kako narodno, kakor na primer «Od Urala», «Bog te živi». Opozarjamo druge rojake, ki se bodo odpravili za nami v Ameriko, naj se poslužijo družbe Kozulic v Trstu. Sliši se, da je več snage in boljše hrana. Če se vozi nekaj dni več, ne pride v poštev. Vesele božične praznike vsem rojakom! Kodelja Tomaž.

PROSVETA

Goriško gledališče. Napovedani predstavi Jurčičevega «Desetega brata» sta srečno za nami in s ponosom smemo trditi, da sta bila ta dva večera najboljša, kar smo jih imeli po vojni na dramatičnem polju v Gorici.

Lepa je bila nova scenerija. Uloge igralcev so bile dobro izbrane. Najsluži ansamblu dobrih diletantov v priznanje vtis, ki ga je napravil na udeležence. Bil je najboljši! Omenim v prvi vrsti ulogo «Desetega brata», ki je s svojim simpatičnim nastopom in maravno mimiko ustvaril onega Martinka Spaka, ki ga čitamo v romanu. Duša vsemu je bil krjavelj, ki ga ne pomnimo boljšega, odkar se pred desetimi leti dajali predstave v goriškem Centralu. «Stric Dolef» je bil originalen, kakršnega smo si želeli. Dokazal je, kako se mora igralec živeti v svojo ulogo. Naraven je bil čevljar Krivec, ki se je izkazal za dobrega igralca. Neža, njegova družica, je bila posrečen tip kmečke žene. Dobro so bile vloge krčmarja Oblaščaka s priljubljenim «En starček je živel», Marijanovega in Spakovega očeta ter zdravnika, o katerem naj omenim, da je s svojim prvim nastopom na odru pokazal dobro moč krožka. Isto velja tudi o kmetih, ki so bili obenem tudi dobri pevci. Priden je bil Balček, in Manica mi je ugajala v svoji gracijoznosti. Njen ljubimec, učitelj Kvas je bil zanjo premlad in preboječ v nastopu težke ljubimске uloge sicer je bil dober. Uloga «Franke» pri trganju magljev je bila dobra v petju, a v govoru prejkava.

Vse pevske točke s spremljevanjem orkestra so se dokaj posrečile. Goriški Slovenci odnesemo od sobotne predstave najboljši vtis! Nedeljska popoldanska predstava je bila še bolj obiskana, kar je dalo igralcem veselja. Povzročili so burne aplavze. Moralni uspeh je ustvaril v njih voljo dvigniti «Krožek» na višino dramatičnega življenja z zavestjo, da ga bode občinstvo podpiralo. M. B.

NOVE PESMI! Vinko Vodopivec: Mešani in moški zbori, samozaložba, v Gorici 1923, cena 4 lire. Dobiva se v prodajalni Katoliškega tiskovnega društva v Gorici. Zbirka obsega pet mešanih in pet moških zborov. Pesmi so melodiozne in ne težke, zato prav primerne za podeželske pevske zборе.

LISTNICA K. D. Z.

Županstvu v Črnem vrhu: Za osebe, ki že prejemajo invalidno - pokojnino, ni treba ponoviti prošnje. Pač pa morajo zaprositi za končno priznanje invalidne - pokojnine vsi oni, ki so prejeli, oziroma prejemajo samo začasno podporo.

DAROV.

Za Slovensko sirotišče: Preč. g. Janko Pišot nabral med svati pri poroki g. Janka Marc, posestnika in lastnika «Novakovega mlinca» ob Vipavi z gco. Viktorijo Bone s Slapa 100 L. — G. sodni svetnik Albert Komavec 25 L. — Hranilnica in posojilnica v Prvačini 100 L. — Na veseli svatbi Milana Zorn z Ivanko Kobal na Gradišču nabrali 41 L. in sicer pol za Sirotišče in pol za Dijaško Matico. Bog vsem stotero poplačaj!

Odvetnik

dr. Delfido Paglilla
se je preselil na

Corso G. Verdi št. 3, Gorica — Telef. 203

DOMAČE PODJETJE.

Trgovina potrebščin za ženska ročna dela. Istotam se tudi sprejemajo naročila za izdelovanje perila ter vsakovrstnih ročnih del, kakor opreme za neveste i. t. d. Priporočamo se prečastiti duhovščini za cerkveno vezenje.

«Ricamo» Via Mazzini (Municipio) št. 6, Gorica.

Adria čeviji

izdelek „Čevljarske zadruge v Mirnu“

Lastne prodajalne:

Gorica, Corso G. Verdi 32
Trst, Via dei Rettori 1.

POZOR!

na staro slovensko trdko

Razprodajam pohištvo po jako znižanih cenah in sicer

Omare . . . od 200 lir naprej
posteljnike . . . 90 „ „
vzmeti (šušte) . . . 70 „ „
blazine . . . 60 „ „
kompletne spalnice 800 „ „

Velika izbira navadnih in finejših sob kakor tudi železnih posteljnjakov.

Priporočila so

Ant. Breščak

največja zaloga pohištva na Goriškem z lastno tovarno v Gorici, Via G. Carducci 14 (prej Gosposka ulica) in V. C. Favetti št. 3

Naša zavarovalnica L' „UNION“

je največji svetovni zavod. Delniški kapital Fr. 20 milijonov, zav. kapitali v veljavi čez 70 milijard Fr. Ustanovlj. 1828.

Generalni zastopnik **AVGUST RAVNIK**

Gorica, Corso V. E. 28-I.

Zastopniki se še sprejmejo.

NOV ZOBOZDRAVNIK

specialist za bolezni v ustih in na zobeh

M. U. dr. LOJZ KRAIGHER

z nemškim državnim zobozdravniškim izpitom

— sprejema v Gorici na Travniku št. 20-I. —

Tvrdba z jedilnim in kolonjalnim blagom

Anton Kuštrin - Gorica

Via Carducci 25 (prej Gosposka ulica) se priporoča slavnemu občinstvu v mestu in na deželi. Vse blago prve vrste.

Cene zmerne in nizke. Postrežba točna in solidna.

Na željo odjemalcev v mestu se blago dostavlja na don.

TEOD. HRIBAR (nasl.) - GORICA

Corso Verdi 32 (hiša Centr. Posoj.)

Velika zaloga češkega platna iz znane tovarne **Regenchart & Rymann**, vsakovrstno blago za poročence kakor tudi velika izbira moškega in ženskega sukna.

Blago solidno!

Cene zmerne!

PODRUŽNICA

Ljubljanske kreditne banke v Gorici

Corso Verdi „Trgovski Dom“

Telefon št. 50. — Brzjavni naslov: Ljubljanska banka.

Delniška glavnica
in rezerve:

80 MILJONOV

CENTRALA:
LJUBLJANA

Reserva S H S
kron

64 MILIJONOV

PODRUŽNICE: Brežice, Kranj, Metkovič, Celje, Maribor, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.

Obrestuje vloge na knjižice po 4½% Na daljšo odpoved vezane vloge po dogovoru.

Nakup in prodaja vsakovrstnega tujega denarja. — Izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle najkulantneje.

Najvišje cene plačam

za kože: lisic, kun, podlasic, zajcev, mačk, veveric, jazbecov i. t. d., i. t. d.

Sprejemam poštno pošiljatelj!

Walter Windspach

GORICA - VIA CARDUCCI 31. 10